

فصل دوم

معادله حسابداری

هدفهای رفتاری: پس از مطالعه این فصل از فرآگیر انتظار می‌رود، قادر باشد:

- ۱- دارایی را تعریف کند و انواع آنرا نام ببرد.
- ۲- بدھی را تعریف کند و انواع آنرا نام ببرد.
- ۳- معادله اساسی حسابداری را شرح دهد و تغییرات در هر جزء را با مثال تشریح کند.
- ۴- منظور از تجزیه و تحلیل رویداد اقتصادی را تشریح کند و مثال بزند.
- ۵- ترازنامه را تعریف کند و نکات مهم در تهیه ترازنامه را برشمارد.

۱- مقدمه

می‌دانیم هر مؤسسه یا واحد اقتصادی منابع و امکاناتی در اختیار دارد که برای رسیدن به اهداف خود از آنها استفاده می‌کند. معاملات یا رویدادهای مالی مؤثر بر واحد اقتصادی موجب می‌شوند تا میزان و نوع منابع تغییر یابد. به عبارت دیگر رویدادهای اقتصادی، رویدادهایی هستند که وضعیت مالی واحد اقتصادی را تحت تأثیر قرار می‌دهند.

آگاهی از وضعیت مالی هر واحد اقتصادی برای کسانی که مایلند اطلاعاتی در مورد آن واحد داشته باشند از اهمیت زیادی برخوردار است. گردانندگان و مدیران واحد اقتصادی می‌خواهند بدانند چه میزان و چه نوع منابع و امکاناتی در اختیار دارند و چه افرادی نسبت به این منابع و امکانات حق یا ادعای مالی دارند. مالک یا مالکین واحد اقتصادی مایلند بدانند چه میزان از منابع و امکانات واحد اقتصادی را خود فراهم کرده‌اند و چه مقدار به وسیله سایرین فراهم شده است. منظور از وضعیت مالی یک واحد اقتصادی میزان و نوع منابع اقتصادی تحت اختیار آن واحد و همچنین میزان و نوع ادعای مالی دیگران نسبت به این منابع است.

۲- داراییها

کلیه منابع اقتصادی که به واحد اقتصادی تعلق دارد و انتظار می‌رود در آینده منفعتی برای واحد اقتصادی به همراه داشته باشد «دارایی» نامیده می‌شوند. دارایی انواع مختلفی دارد: موجودی نقد، مطالبات مؤسسه از دیگران یا حسابهای دریافتی، موجودی کالا، ملزومات، زمین، ساختمان، وسایط نقلیه و اثاثه نمونه‌هایی از داراییها هستند. هر واحد اقتصادی در هر زمان ممکن است ترکیب خاصی از انواع داراییهای مختلف داشته باشد.

دارایی عبارت است از:

منابع اقتصادی متعلق به یک واحد اقتصادی که انتظار می‌رود در آینده منفعتی برای واحد اقتصادی ایجاد نماید.

داراییها به خودی خود در اختیار واحدهای اقتصادی قرار نمی‌گیرند. بخشی از داراییها توسط مالک واحد اقتصادی فراهم می‌شود و بخشن دیگر توسط افرادی غیر از مالک در اختیار واحد اقتصادی قرار می‌گیرد.

وقتی افراد اعم از مالک یا غیر مالک داراییها را در اختیار واحد اقتصادی قرار می‌دهند به میزان بهای داراییها مزبور در آن واحد اقتصادی «حق یا ادعای مالی» بدست می‌آورند. بنابراین همواره در هر واحد اقتصادی تساوی زیر برقرار است:

$$\text{داراییها} \text{ واحد اقتصادی} = \text{حقوق مالی اشخاص} \text{ نسبت به داراییها} \text{ واحد اقتصادی}$$

۲-۳ حقوق مالی اشخاص

حقوق مالی اشخاص نسبت به داراییها واحد اقتصادی شامل حقوق مالی مالک و حقوق مالی طلبکاران است. به حقوق مالی طلبکاران نسبت به داراییها یک واحد اقتصادی بدھی گفته می‌شود. به بیان دیگر تعهدات مالی یک واحد اقتصادی به اشخاصی غیر از مالک «بدھی» نام دارد.

بدھی عبارت است از :

حقوق مالی اشخاصی غیر از مالک نسبت به داراییها یک واحد اقتصادی

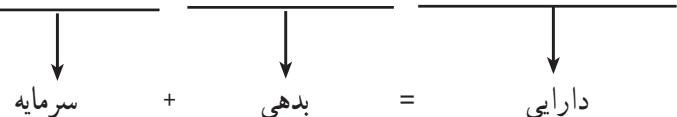
گروه دیگر مالک یا مالکین واحد اقتصادی هستند که نسبت به آن داراییها حق مالی دارند. در حسابداری حق مالی مالک یا مالکین واحد اقتصادی نسبت به داراییها آن اصطلاحاً «سرمایه» نامیده می‌شود.

سرمایه عبارت است از :

حق یا ادعای مالی مالک یا مالکین نسبت به داراییها یک واحد اقتصادی

بنابراین تساوی زیر همواره برقرار است:

داراییها واحد اقتصادی = حقوق مالی طلبکاران و حقوق مالی مالک نسبت به داراییها واحد اقتصادی

۲-۴ معادله حسابداری

با درنظر گرفتن تعاریف بالا ملاحظه می‌شود که همواره داراییها یک واحد اقتصادی برابر بدھیها و سرمایه آن واحد می‌باشد.

$$\text{داراییها} = \text{بدھیها} . \text{ سرمایه}$$

به این تساوی اصطلاحاً «معادله اساسی حسابداری» یا به اختصار «معادله حسابداری» گفته می‌شود. دارایی، بدھی و سرمایه، اجزای معادله حسابداری می‌باشند که همواره بین آنها رابطه تساوی بالا برقرار است. معادله اساسی حسابداری به عنوان شالوده حسابداری نوین مطرح شده است.

برخی از داراییها که معمولاً در بسیاری از واحدهای اقتصادی برای کسب منفعت مورد استفاده قرار می‌گیرند عبارتند از:

۱— موجودی نقد: از مهمترین داراییهای واحد اقتصادی که برای خرید کالاها یا خدمات و پرداخت بدھیها مورد استفاده

قرار می‌گیرد و جه نقد موجود در صندوق، موجودی حسابهای بانکی و چکهای بانکی می‌باشد.

۲— حسابهای دریافتی^۱: در جریان فعالیتهای عادی ممکن است واحدهای اقتصادی در قبال ارائه خدمت یا فروش دارایی

به طور نسیه، از دیگران طلبکار شوند و معمولاً^۲ این قبیل داراییها تحت عنوان «حسابهای دریافتی» نامیده می‌شوند.

۳— ملزومات: این نوع دارایی شامل کالاها و اجنباسی است که در جریان فعالیتهای واحد اقتصادی خریداری و به تدریج

به مصرف می‌رسد مثل نوشت‌افزار.

علاوه بر داراییهای فوق از داراییهای دیگری مانند زمین، ساختمان، آپارتمان، وسایط نقلیه و اثاثه می‌توان نام برد.

بدھیها هم در واحدهای اقتصادی انواع مختلفی دارد که متداول‌ترین آنها عبارتند از :

۱— حسابهای پرداختنی^۳

این نوع بدھی در ازای خرید نسیه دارایی یا خدمات از دیگران ایجاد می‌شود.

۲— وام پرداختنی

این نوع بدھی در ازای دریافت وام از مؤسسات اعتباری نظیر بانکها و یا اشخاص ایجاد می‌شود. وامهای پرداختنی معمولاً

به طور یکجا یا به اقساط در آینده باستی بازپرداخت شود.

اکنون برای آشنایی بیشتر با معادله اساسی حسابداری به ذکر مثالهایی می‌پردازم :

مثال ۱: آقای ابتکار قصد دارد یک دفتر خدمات مخابراتی دایر نماید. برای این منظور ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال وجه نقد به این

کار اختصاص می‌دهد.

از دیدگاه حسابداری، دفتر مخابراتی یک شخصیت حسابداری یا یک واحد اقتصادی مستقل و جداگانه تلقی می‌شود که

داراییها و بدھیهای این شخصیت از سایر داراییها و بدھیهای مالک، یا سایر افراد متمایز می‌باشد. مبلغی که آقای ابتکار برای تأسیس

دفتر مخابراتی اختصاص داده دارایی دفتر مخابراتی می‌باشد. بنابراین :

داراییهای دفتر مخابراتی = حقوق مالی اشخاص نسبت به داراییهای دفتر مخابراتی

موجودی نقد = ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ حقوق مالی اشخاص

پس معادله حسابداری به شرح زیر خواهد بود :

داراییها = بدھیها . سرمایه

موجودی نقد = سرمایه آقای ابتکار

۱۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۰,۰۰۰,۰۰۰

پس از مدتی آقای ابتکار از یکی از دوستان خود ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال وام برای انجام عملیات دفتر مخابراتی دریافت می‌کند.

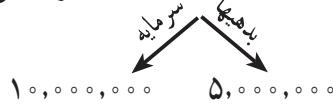
۱— به حسابهای دریافتی «بدھکاران» یا «مطلوبات» نیز گفته می‌شود.

۲— به حسابهای پرداختنی «بستانکاران» نیز گفته می‌شود.

دریافت وام، یک رویداد مالی است که بر وضعیت مالی دفتر مخابراتی مؤثر بوده و موجب تغییر در اجزای معادله حسابداری می‌شود. بنابراین:

دارایهای دفتر مخابراتی = حقوق مالی اشخاص نسبت به دارایهای دفتر مخابراتی

$$\text{موجودی نقد} = 15,000,000 \text{ حقوق مالی اشخاص}$$

پس معادله حسابداری به شرح زیر خواهد بود:

دارایها = بدهیها . سرمایه

موجودی نقد = وام پرداختنی . سرمایه آفای ابتکار

$$10,000,000 - 5,000,000 = 15,000,000$$

در مثال دفتر مخابراتی تأثیر دو رویداد مالی را بر معادله حسابداری ملاحظه کردیم. رویداد اول، سرمایه‌گذاری مالک دفتر مخابراتی برای شروع فعالیت بود که با این رویداد مالی شخصیت حسابداری دفتر مخابراتی شکل گرفت و باعث افزایش دارایهای از یک سو و افزایش سرمایه از سوی دیگر گردید. رویداد دوم یعنی دریافت وام برای دفتر مخابراتی، موجب گردید دارایهای و بدهیهای شخصیت حسابداری به یک میزان افزایش باید. در زیر تأثیر رویدادهای مالی بالا را بر معادله حسابداری مشاهده می‌نمایید.

رویداد مالی	تأثیر بر معادله حسابداری
سرمایه‌گذاری مالک	افزایش دارایها و افزایش سرمایه
دریافت وام	افزایش دارایها و افزایش بدهیها

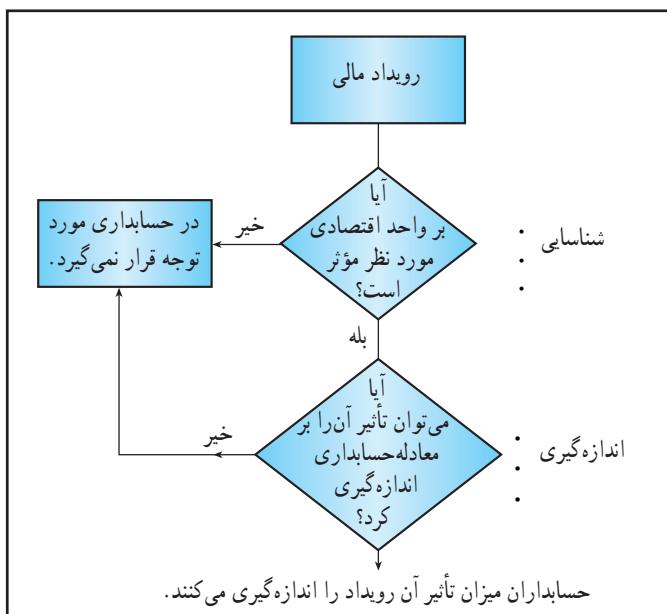
۵-۲ اهمیت معادله حسابداری

از مهمترین کارها در حسابداری، شناسایی و اندازه‌گیری رویدادهای مالی مؤثر بر یک واحد اقتصادی است. حسابداران برای اینکه رویدادهای مالی مربوط به یک واحد اقتصادی را ثبت و سپس اطلاعات حسابداری را به طور مناسب گزارش کنند باید:

- ۱) رویدادهای مالی مؤثر بر واحد اقتصادی را شناسایی کنند.

- ۲) میزان تأثیر هر رویداد مالی را بر اجزای معادله حسابداری ارزیابی و اندازه‌گیری نمایند.

شناختی و ارزیابی میزان تأثیر یک رویداد مالی بر اجزای معادله حسابداری اصطلاحاً «تجزیه و تحلیل» نامیده می‌شود.

نمودار ۱-۲ نمودار تأثیر رویداد مالی بر معادله حسابداری

معادله حسابداری مبنای اصلی تجزیه و تحلیل رویدادهای مالی قرار می‌گیرد.

معادله حسابداری علاوه بر اینکه در تجزیه و تحلیل رویدادهای مالی اهمیت دارد در خلاصه کردن (تلخیص) اطلاعات اقتصادی هم مؤثر است. گزارش‌های حسابداری که غالباً به صورت خلاصه و چکیده اطلاعات مالی یک واحد اقتصادی است بر پایه معادله حسابداری تنظیم می‌شوند.

مثال ۲: رویدادهای مالی زیر در تعمیرگاه تلویزیون ماهر طی دو ماهه ابتدای سال ۱۳۷۱ انجام شده است :

۱- آقای ماهر در فروردین ماه سال ۱۳۷۱ تصمیم به تأسیس تعمیرگاه تلویزیون گرفت. به این منظور ابتدا اقدام به دریافت پروانه کسب کرده، سپس در ۱۵ فروردین در بانک سپه شعبه میدان انقلاب حساب جاری شماره ۱۰۰۵ را به نام تعمیرگاه ماهر، افتتاح می‌کند و مبلغ ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال به عنوان سرمایه تعمیرگاه به آن حساب واریز می‌نماید.

تجزیه و تحلیل: با تأسیس تعمیرگاه تلویزیون ماهر یک واحد اقتصادی که به آقای ماهر، تعلق دارد با شخصیت حسابداری مستقل از آقای ماهر ایجاد می‌شود و با افتتاح حساب جاری و واریز ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال به این حساب، تعمیرگاه تلویزیون ماهر، صاحب یک قلم دارایی به نام موجودی نقد می‌شود. از سوی دیگر برای آقای ماهر به میزان ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال در تعمیرگاه حق مالی یا سرمایه ایجاد می‌گردد.

تعمیرگاه تلویزیون ماهر (ارقام به ریال)

دارایهای تعمیرگاه = حقوق مالی اشخاص نسبت به دارایهای تعمیرگاه

$$\text{موجودی نقد} = ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ \quad \text{حقوق مالی اشخاص}$$

تعمیرگاه تلویزیون ماهر

معادله حسابداری

در ۱۳۷۱/۱/۱۵

سرمایه	.	بدهیها	=	دارایهای
سرمایه آقای ماهر	.		=	موجودی نقد
۳۰,۰۰۰,۰۰۰	.			۳۰,۰۰۰,۰۰۰

۲- آقای ماهر در تاریخ ۲۰ فروردین ماه ۱۳۷۱ مبلغ ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال وام قرض الحسن از آقای خیراندیش دریافت

کرد. این مبلغ به حساب بانکی تعمیرگاه واریز گردید و مقرر شد مبلغ مذبور در اوّل بهمن ۱۳۷۱ به وی بازپرداخت شود.

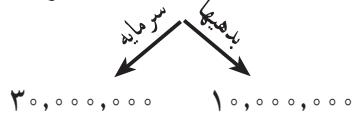
تجزیه و تحلیل: آقای خیراندیش مبلغ ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال در اختیار تعمیرگاه قرار می‌دهد و انتظار دارد تا این مبلغ در موعد مقرر به وی بازپرداخت شود. بنابراین به عنوان طلبکار تعمیرگاه محسوب می‌شود. پس از این رویداد مالی تعمیرگاه مبلغ

۴۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال دارایی به صورت وجه نقد در بانک دارد.

تعمیرگاه تلویزیون ماهر

دارایهای تعمیرگاه = حقوق مالی اشخاص نسبت به دارایهای تعمیرگاه

موجودی نقد $= ۴۰,۰۰۰,۰۰۰$ حقوق مالی طلبکاران و مالک

تعمیرگاه تلویزیون ماهر

معادله حسابداری

در ۱۳۷۱/۱/۲۰

سرمایه	.	بدهیها	=	دارایها
سرمایه آقای ماهر	.	وام پرداختی	=	موجودی نقد
۳۰,۰۰۰,۰۰۰	.	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	=	۴۰,۰۰۰,۰۰۰

۳- در اوّل اردیبهشت ماه ۱۳۷۱ آقای ماهر یک دستگاه آپارتمان برای دفتر تعمیرگاه از آقای سعیدی به بهای ۳۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال خریداری می کند. این مبلغ طی چک شماره ۱۰۰ مورخ ۱۳۷۱/۲/۱ از حساب جاری تعمیرگاه پرداخت می شود.

تجزیه و تحلیل: این رویداد مالی باعث می شود بخشی از موجودی بانک تعمیرگاه صرف خرید دارایی دیگر یعنی آپارتمان شود. بنابراین، این رویداد مالی موجب کاهش یک دارایی (موجودی نقد) و افزایش دارایی دیگر (آپارتمان) به مبلغ ۳۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال می گردد.

تعمیرگاه تلویزیون ماهر

معادله حسابداری

در ۱۳۷۱/۲/۱

سرمایه	.	بدهیها	=	دارایها
سرمایه آقای ماهر	.	وام پرداختی	=	آپارتمان
۳۰,۰۰۰,۰۰۰	.	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	=	۳۲,۰۰۰,۰۰۰

سرمایه	.	بدهیها	=	دارایها
سرمایه آقای ماهر	.	وام پرداختی	=	آپارتمان
۳۰,۰۰۰,۰۰۰	.	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	=	۳۲,۰۰۰,۰۰۰

سرمایه	.	بدهیها	=	دارایها
سرمایه آقای ماهر	.	وام پرداختی	=	آپارتمان
۳۰,۰۰۰,۰۰۰	.	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	=	۳۲,۰۰۰,۰۰۰

۴- آقای ماهر برای تجهیز تعمیرگاه خود در ۷ اردیبهشت ماه ۱۳۷۱ مقداری ملزمات به ارزش ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال از فروشگاه آزادی خریداری کرد. بهای ملزمات طی چک شماره ۱۰۰ مورخ ۱۳۷۱/۲/۷ پرداخت شد.

تجزیه و تحلیل: خرید نقدی ملزمات برای تعمیرگاه، باعث کاهش موجودی نقد شده و در مقابل ملزمات به میزان ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال به دارایها افزوده می شود.

تعمیرگاه تلویزیون ماهر

معادله حسابداری

در ۱۳۷۱/۲/۷

سرمایه	.	بدهیها	=	دارایها
سرمایه آقای ماهر	.	وام پرداختی	=	ملزومات آپارتمان
۳۰,۰۰۰,۰۰۰	.	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	=	۱,۰۰۰,۰۰۰

سرمایه	.	بدهیها	=	دارایها
سرمایه آقای ماهر	.	وام پرداختی	=	ملزومات آپارتمان
۳۰,۰۰۰,۰۰۰	.	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	=	۱,۰۰۰,۰۰۰

سرمایه	.	بدهیها	=	دارایها
سرمایه آقای ماهر	.	وام پرداختی	=	ملزومات آپارتمان
۳۰,۰۰۰,۰۰۰	.	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	=	۱,۰۰۰,۰۰۰

سرمایه	.	بدهیها	=	دارایها
سرمایه آقای ماهر	.	وام پرداختی	=	ملزومات آپارتمان
۳۰,۰۰۰,۰۰۰	.	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	=	۱,۰۰۰,۰۰۰

۵- در ۱۵ اردیبهشت ماه ۱۳۷۱ آقای ماهر مقداری اثاثه شامل میز کار، قفسه، مبل و صندلی به بهای ۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال از فروشگاه اتحاد خریداری کرد و مقرر شد نصف این مبلغ در ۱۳۷۱/۲/۲۵ و بقیه در ۱۳۷۱/۲/۳ پرداخت شود.

تجزیه و تحلیل: خرید اثاثه به طور نسیه، داراییهای تعمیرگاه را افزایش می‌دهد و چون بهای خرید اثاثه در زمان خرید به فروشگاه اتحاد پرداخت نشده است بدھیهای تعمیرگاه هم افزایش می‌یابد.

تعمیرگاه تلویزیون ماهر

معادله حسابداری

در ۱۳۷۱/۲/۱۵

سرمایه	بدھیها	داراییها				
سرمایه آقای ماهر	حسابهای پرداختنی	وام پرداختنی	اثاثه	ملزومات	آپارتمان	موجودی نقد
۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۳,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۳,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۳۲,۰۰۰,۰۰۰	۷,۰۰۰,۰۰۰

۶- در ۱۷ اردیبهشت ماه ۱۳۷۱ آقای ماهر نیمی از ملزومات تعمیرگاه را به دلیل عدم نیاز، به بهای خرید به تعمیرگاه ظرفی فروخت و قرار شد آقای ظرفی بابت بهای ملزومات ۲۵۰,۰۰۰ ریال را ۲۱ اردیبهشت ماه ۱۳۷۱ و ۲۵۰,۰۰۰ ریال دیگر را در ۱۰ خداداده ۱۳۷۱ به حساب تعمیرگاه ماهر واریز نماید.

تجزیه و تحلیل: با انجام این معامله، ملزومات تعمیرگاه به میزان ۵۰۰,۰۰۰ ریال کاهش می‌یابد. تعمیرگاه ظرفی بهای این ملزومات را در تاریخ معامله پرداخت نکرده است، بنابراین به تعمیرگاه ماهر بدھکار خواهد شد. طلب از تعمیرگاه ظرفی برای تعمیرگاه ماهر یک نوع دارایی است که جزء حسابهای دریافتی قرار می‌گیرد.

تعمیرگاه تلویزیون ماهر

معادله حسابداری

در ۱۳۷۱/۲/۱۷

سرمایه	بدھیها	داراییها					
سرمایه آقای ماهر	حسابهای پرداختنی	وام پرداختنی	حسابهای دریافتی	اثاثه	ملزومات	آپارتمان	موجودی نقد
۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۳,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	۵	۳,۰۰۰,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰	۳۲,۰۰۰,۰۰۰	۷,۰۰۰,۰۰۰

۷- در ۱۳۷۱/۲/۲۵ آقای ماهر بابت نیمی از بهای اثاثه خریداری شده از فروشگاه اتحاد چک شماره ۱۰۰۳ مورخ ۱۳۷۱/۲/۲۵ را به مبلغ ۱,۰۵۰,۰۰۰ ریال صادر و به صاحب این فروشگاه تسلیم کرد.

تجزیه و تحلیل: با صدور چک شماره ۱۰۰۳ موجودی نقد به میزان ۱,۰۵۰,۰۰۰ ریال کاهش یافته و در مقابل بدھی تعمیرگاه به فروشگاه اتحاد (حسابهای پرداختنی) نیز به همین مبلغ کاهش می‌یابد.

تعمیرگاه تلویزیون ماهر

معادله حسابداری

در ۱۳۷۱/۲/۲۵

سرمایه	بدهیها		=	دارایهها				
سرمایه آقای ماهر	حسابهای پرداختنی	وام پرداختنی		حسابهای دریافتی	اثانه	ملزومات	آپارتمان	موجودی نقد
۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۱,۵۰۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	=	۵۰۰,۰۰۰	۳,۰۰۰,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰	۳۲,۰۰۰,۰۰۰	۵,۵۰۰,۰۰۰

۸- در ۳۱ اردیبهشت ماه ۱۳۷۱ تعمیرگاه ظرف ۲۵۰,۰۰۰ ریال از بدهی خود را به تعمیرگاه ماهر پرداخت نمود.
تجزیه و تحلیل: واریز ۲۵۰,۰۰۰ ریال از سوی تعمیرگاه ظرف به حساب جاری تعمیرگاه ماهر باعث افزایش موجودی نقد و کاهش حسابهای دریافتی می شود.

تعمیرگاه تلویزیون ماهر

معادله حسابداری

در ۱۳۷۱/۲/۳۱

سرمایه	بدهیها		=	دارایهها				
سرمایه آقای ماهر	حسابهای پرداختنی	وام پرداختنی		حسابهای دریافتی	اثانه	ملزومات	آپارتمان	موجودی نقد
۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۱,۵۰۰,۰۰۰	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	=	۲۵۰,۰۰۰	۳,۰۰۰,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰	۳۲,۰۰۰,۰۰۰	۵,۷۵۰,۰۰۰

همانطورکه ملاحظه می کنید همواره معادله حسابداری تعمیرگاه ماهر برقرار است یعنی همیشه داراییهای تعمیرگاه برابر است با بدهیها و سرمایه صاحب تعمیرگاه. در جدول صفحه بعد آثار رویدادهای مالی بالا بر معادله حسابداری تعمیرگاه ماهر به طور خلاصه نشان داده شده است.

تعمیرگاه تلویزیون ماهر

آثار رویدادهای مالی بر معادله حسابداری
از تاریخ ۱۳۷۱/۰۲/۳۱ تا ۱۳۷۱/۱۱/۰۳

(رقم بمریال)

سرمایه

بدجهیها

= داراییها

معادله حسابداری

ردیف اعمالی	تاریخ	شرح رویداد	موجودی نقد	آپارتمان	مزوومات	اثاثه	حسابهای دریافتی وام برداختی	حسابهای برداختی سرمایه ای ماه
۱	۱۳۷۱/۱/۱۵	سرمایه‌گذاری نقدی آقای ماهر	۳۰,۰۰۰,۰۰۰	.	.	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	.	۳۰,۰۰۰,۰۰۰
۲	۱۳۷۱/۱/۲۰	دریافت وام از آفای خیر اندرس	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	.	.	۳۲,۰۰۰,۰۰۰	۳۲,۰۰۰,۰۰۰	
۳	۱۳۷۱/۲/۸	خرید آپارتمان به طور نقدی	۳۲,۰۰۰,۰۰۰	.	.	۱,۰۰۰,۰۰۰	.	
۴	۱۳۷۱/۲/۷	خرید نقدی مژوومات	۱,۰۰۰,۰۰۰	
۵	۱۳۷۱/۲/۱۵	خرید نسیبه اشائه	
۶	۱۳۷۱/۲/۱۷	فروش نسیبه قسمتی از مژوومات	۱,۰۵,۰۰۰,۰۰۰	۵,۰۰۰,۰۰۰	۵,۰۰۰,۰۰۰	۵,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۵,۰۰۰,۰۰۰	۳۰,۰۰۰,۰۰۰
۷	۱۳۷۱/۲/۲۵	برداشت بخشی از طلب	۱,۰۵,۰۰۰,۰۰۰	۵,۰۰۰,۰۰۰	۵,۰۰۰,۰۰۰	۵,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۵,۰۰۰,۰۰۰	۳۰,۰۰۰,۰۰۰
۸	۱۳۷۱/۲/۳۱	فروشگاه اتحاد	۲۵,۰,۰۰۰	۲۵,۰,۰۰۰	۲۵,۰,۰۰۰	۲۵,۰,۰۰۰	۲۵,۰,۰۰۰	۳۰,۰۰۰,۰۰۰
		دریافت بخشی از حسابهای						
		دریافتی						
		جمع	۵,۷۵,۰,۰۰۰	۳۲,۰,۰۰۰,۰۰۰	۵,۰,۰۰۰,۰۰۰	۲۵,۰,۰۰۰	۱,۰۵,۰,۰۰۰	۳۰,۰,۰۰۰,۰۰۰

$$= \boxed{۳۰,۰,۰۰۰,۰} + \boxed{۱,۰۵,۰,۰۰۰} = \boxed{۳۱,۰۵,۰,۰۰۰}$$

= حقوق مالی اشخاص نسبت به داراییها تعییرگاه ماهر

$$= ۴۱,۰,۰,۰۰۰$$

$$= \boxed{۴۱,۰,۰,۰۰۰} - \boxed{۱,۰۵,۰,۰۰۰} = \boxed{۴۰,۹۵,۰,۰۰۰}$$

داراییها تعییرگاه ماهر

در ۱۳۷۱/۲/۱۳

۶- ترازنامه

در فصل اول گفتیم که در نهایت اطلاعات حسابداری در قالب گزارش‌های حسابداری در اختیار استفاده کنندگان، قرار داده می‌شود. یکی از گزارش‌های مهم حسابداری «ترازنامه» است. ترازنامه نشان دهنده اجزای معادله حسابداری می‌باشد که تصویری از وضعیت مالی یک واحد اقتصادی را در یک زمان معین نشان می‌دهد و از این رو به ترازنامه «صورت وضعیت مالی» هم گفته می‌شود.

ترازنامه :

صورتی است که وضعیت داراییها، بدهیها و سرمایه مالک یا مالکان یک واحد اقتصادی را در یک تاریخ معین نشان می‌دهد.

برای تهیه ترازنامه می‌توان از اطلاعات معادله حسابداری استفاده نمود. به عبارت دیگر ارائه اطلاعات اجزای معادله حسابداری در قالب و شکل منظم مبنای تهیه ترازنامه می‌باشد. ترازنامه در اشکال مختلفی تهیه می‌شود که یکی از نمونه‌های رایج آن به شکل \top است. در زیر ترازنامه تعمیرگاه ماهر در تاریخ ۱۳۷۱/۲/۳۱ به شکل \top تهیه و ارائه شده است:

تعمیرگاه تلویزیون ماهر
ترازنامه
به تاریخ ۱۳۷۱/۲/۳۱
(ارقام به ریال)

بدهیها	داراییها
حسابهای پرداختنی ۱,۵۰۰,۰۰۰	موجودی نقد ۵,۷۵۰,۰۰۰
وام پرداختنی ۱۰,۰۰۰,۰۰۰	حسابهای دریافتی ۲۵۰,۰۰۰
جمع بدهیها <hr/> ۱۱,۵۰۰,۰۰۰	ملزومات ۵۰۰,۰۰۰
سرمایه سرمایه آفای ماهر <hr/> ۳۰,۰۰۰,۰۰۰	اثاثه ۳,۰۰۰,۰۰۰
جمع بدهیها و سرمایه <hr/> ۴۱,۵۰۰,۰۰۰	آپارتمان ۳۲,۰۰۰,۰۰۰
	جمع داراییها <hr/> ۴۱,۵۰۰,۰۰۰

همانطور که مشاهده می‌شود در سمت راست ترازنامه داراییها و در سمت چپ آن بدهیها و سرمایه آورده شده است. معمولاً در تهیه ترازنامه نکات زیر در نظر گرفته می‌شوند:

۱- نوشتن عنوان: عنوان ترازنامه شامل موارد زیر است:

- نام واحد اقتصادی : تعمیرگاه تلویزیون ماهر
- نام گزارش یا صورت مالی : ترازنامه
- تاریخ گزارش : ۳۱ اردیبهشت ۱۳۷۱

۲— واحد اندازه‌گیری: در حسابداری واحد اندازه‌گیری رویدادهای مالی، بول رایج هر کشور است. معمولاً در بالای ترازنامه واحد بول رایج درج می‌گردد.

۳— ترتیب نوشتن داراییها: در ترازنامه اقلام داراییها به ترتیب خاصی طبقه‌بندی و نوشته می‌شوند. داراییهایی که در جریان عادی عملیات زودتر تبدیل به نقد می‌شوند در ابتدا و داراییهایی که دیرتر به نقد تبدیل می‌شوند و یا به منظور کسب وجه نقد استفاده می‌شوند، در ردیفهای بعدی درج می‌گردند.

۴— ترتیب نوشتن بدھیها: بدھیهای مختلف واحد اقتصادی به ترتیب تاریخ سرسید پرداخت در ترازنامه نوشته می‌شوند.

۵— موازن: ترازنامه منطبق بر معادله حسابداری است. بنابراین همیشه بین جمع داراییها و جمع بدھیها و سرمایه مالک توافق وجود دارد. جمع دو طرف ترازنامه در یک ردیف نوشته می‌شود.

مثال ۳: آقای صداقت در اول مهرماه سال ۱۳۷۲ تصمیم به تأسیس تعمیرگاه مجاز خودرو می‌گیرد. خلاصه رویدادهای انجام شده مربوط به تعمیرگاه در مهرماه ۱۳۷۲ عبارت است از :

۱— ۱۳۷۲/۷/۵ : افتتاح حساب جاری نزد بانک صادرات شعبه استقلال و واریز ۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال وجه نقد به این حساب بابت سرمایه آقای صداقت.

۲— ۱۳۷۲/۷/۱۰ : دریافت پروانه تعمیرگاه مجاز.

۳— ۱۳۷۲/۷/۱۷ : خرید یک قطعه زمین به بهای ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و یک دستگاه ساختمان به بهای ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال برای تعمیرگاه و پرداخت این مبالغ از حساب جاری تعمیرگاه.

۴— ۱۳۷۲/۷/۲۰ : خرید اثاثه به طور نسیه از فروشگاه درستکار به مبلغ ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال برای تعمیرگاه.

۵— ۱۳۷۲/۷/۲۲ : استخدام دو نفر تعمیرکار.

۶— ۱۳۷۲/۷/۲۵ : پرداخت یک سوم بهای اثاثه خریداری شده به فروشگاه درستکار.

۷— ۱۳۷۲/۷/۳۰ : خرید ۱۰,۵۰۰,۰۰۰ ریال ملزمات برای تعمیرگاه و پرداخت بهای ملزمات از حساب جاری تعمیرگاه. در جدول صفحه بعد اثرات رویدادهای فوق بر معادله حسابداری نشان داده شده است :

تعمیرگاه مجاز خودرو صداقت

آیار رویدادهای مالی بر معادله حسابداری

از اول تا آخر مهرماه ۱۳۷۲

(ارقام به ریال)

معادله حسابداری	داراییها	بدهیها	سرمایه
۱۳۷۲/۷/۱۷	۱۳۷۲/۷/۲۵	۱۳۷۲/۷/۳۰	۱۳۷۲/۷/۳۵

تاریخ	خلاصه رویداد	تجزیه و تحلیل	موجودی نقد	زمین	ساختمان	اثاثه	ملزمات	حسابهای پرداختی	سرمایه اقلی صداقت
۱۳۷۲/۷/۱۵	۱۳۷۲/۷/۱۵	۱۳۷۲/۷/۱۷	۱۳۷۲/۷/۲۵	۱۳۷۲/۷/۳۰	۱۳۷۲/۷/۳۵	۱۳۷۲/۷/۳۵	۱۳۷۲/۷/۳۵	۱۳۷۲/۷/۳۵	۱۳۷۲/۷/۳۵
۱۳۷۲/۷/۱۶	دریافت پروانه تعییرگاه	فراپس داراییها و سرمایه به مبلغ ۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال	۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۵۰,۰۰۰,۰۰۰	۵۰,۰۰۰,۰۰۰
۱۳۷۲/۷/۱۷	خرید زمین و ساختمان	هزار این در حسابداری موردن تووجه قرار نمیگیرد	۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۳۰,۰۰۰,۰۰۰
۱۳۷۲/۷/۲۵	خرید اثاثه به طور نسبیه استفاده دو نفر تعییرکار	افزایش داراییها و بدھها به مبلغ ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۱۲,۰۰۰,۰۰۰
۱۳۷۲/۷/۳۰	خرید کاهش موجودی نقد و حسابهای پرداختی به هزار	هزار این در حسابداری موردن تووجه قرار نمیگیرد	۴,۰۰۰,۰۰۰	۴,۰۰۰,۰۰۰	۴,۰۰۰,۰۰۰	۴,۰۰۰,۰۰۰	۴,۰۰۰,۰۰۰	۴,۰۰۰,۰۰۰	۴,۰۰۰,۰۰۰
۱۳۷۲/۷/۳۵	خرید کاهش موجودی نقد و افزایش ملزمات به هزار	کاهش موجودی نقد و حسابهای پرداختی به هزار	۱,۰۵۰,۰۰۰	۱,۰۵۰,۰۰۰	۱,۰۵۰,۰۰۰	۱,۰۵۰,۰۰۰	۱,۰۵۰,۰۰۰	۱,۰۵۰,۰۰۰	۱,۰۵۰,۰۰۰
۱۳۷۲/۷/۳۰	جمع		۹,۰۵۰,۰۰۰	۱۷,۰۰۰,۰۰۰	۵,۰۰۰,۰۰۰	۳,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۵۰,۰۰۰	۸,۰۰۰,۰۰۰	۵,۰۰۰,۰۰۰

۵۰,۰۰۰,۰۰۰

۸,۰۰۰,۰۰۰

۵۰,۰۰۰,۰۰۰

۱۳۷۲/۷/۳۰

معادله حسابداری در ۳۰

پس از اینکه آثار رویدادهای مالی بر معادله حسابداری مشخص گردید می‌توان ترازنامه تعمیرگاه خودرو صداقت را به شرح

زیر تنظیم نمود :

تعمیرگاه مجاز خودرو صداقت

ترازنامه

(ارقام به ریال)

به تاریخ ۱۳۷۲/۷/۳۰

دارایها	بدهیها	
موجودی نقد	حسابهای پرداختنی	۸,۰۰۰,۰۰۰
ملزومات	سرمایه	
اثانه	سرمایه آفای صداقت	۵۰,۰۰۰,۰۰۰
ساختمان		
زمین		
جمع دارایها	جمع بدھیها و سرمایه	<u><u>۵۸,۰۰۰,۰۰۰</u></u>

پرسشها

- ۱- دارایی را تعریف کنید و ۴ نمونه دارایی نام ببرید.
- ۲- گروههای را که نسبت به داراییهای یک واحد اقتصادی ادعای مالی دارند، نام ببرید.
- ۳- سرمایه را تعریف کنید.
- ۴- بدھی را تعریف کنید و ۲ نمونه بدھی نام ببرید.
- ۵- معین کنید که هر یک از اقلام زیر جزو دارایی، بدھی یا سرمایه است؟
 - الف - ملزومات
 - ب - سرمایه مالک
 - ج - حسابهای دریافتی
 - د - موجودی نقد
 - ه - وام پرداختنی
 - و - حسابهای پرداختنی
 - ز - ساختمان
- ۶- نشان دهید که جمع داراییهای هر واحد اقتصادی چه رابطه‌ای با جمع بدھیها و سرمایه آن دارد؟
- ۷- سرمایه‌گذاری مالک یک واحد اقتصادی چه تأثیری بر معادله حسابداری دارد؟
- ۸- دریافت وام از سوی واحد اقتصادی چه تأثیری بر معادله حسابداری دارد؟
- ۹- تفاوت بین حسابهای دریافتی و حسابهای پرداختنی را بیان کنید.
- ۱۰- ترازنامه یا صورت وضعیت مالی را تعریف کنید.

- در هریک از پرسش‌های زیر، گزینهٔ صحیح را انتخاب و با علامت \blacksquare مشخص نماید.
- ۱– دارایی‌های یک واحد اقتصادی $15,000,000$ ریال و بدھیهای آن $3,000,000$ ریال می‌باشد. سرمایه مالک این واحد اقتصادی برابر است با ریال.
- (الف) $3,000,000$
 (ب) $12,000,000$
 (ج) $15,000,000$
 (د) $18,000,000$
- ۲– خرید اثاثه به‌طور نسیه، موجب افزایش یک دارایی و
 (الف) کاهش یک دارایی دیگر می‌شود.
 (ب) افزایش سرمایه می‌شود.
 (ج) افزایش یک بدھی می‌شود.
 (د) کاهش یک بدھی می‌شود.
- ۳– پرداخت یک بدھی موجب، کاهش یک دارایی و
 (الف) کاهش یک بدھی می‌شود.
 (ب) افزایش سرمایه می‌شود.
 (ج) کاهش سرمایه می‌شود.
 (د) افزایش یک بدھی می‌شود.
- ۴– کدام یک از معاملات زیر باعث کاهش داراییها و بدھیها می‌شود؟
 (الف) پرداخت پول به طلبکاران
 (ب) دریافت پول از بدھکاران
 (ج) سرمایه‌گذاری مالک
 (د) فروش نسیه ملزومات
- ۵– وجودی که صاحب یک واحد اقتصادی به‌عنوان سرمایه به حساب جاری بانک واریز می‌کند
 (الف) داراییها را افزایش می‌دهد.
 (ب) بدھیها را افزایش می‌دهد.
 (ج) داراییها را کاهش می‌دهد.
 (د) سرمایه را کاهش می‌دهد.
- ۶– اگر یک دستگاه خودرو برای واحد اقتصادی به‌طور نسیه خریداری شود و سایط نقلیه افزایش و
 (الف) موجودی نقد کاهش می‌یابد.
 (ب) حسابهای پرداختنی افزایش می‌یابد.
 (ج) سرمایه افزایش می‌یابد.
 (د) حسابهای پرداختنی کاهش می‌یابد.

۱- سرمایه و دارایی‌های یک واحد اقتصادی به ترتیب ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال می‌باشد.

مبلغ بدهیهای آن برابر است با:

٥٠,٠٠٠,٠٠٠ (الف)

١٠,٠٠٠,٠٠٠ (بـ)

ج) صفر

۱۰،۰۰۰،۰۰۰ (۵)

۸- سرمایه یک مؤسسه آموزشی دو سوم داراییهای آن است. اگر جمع بدھیها ۶۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال باشد، مبلغ

دارالسهامه راه است ما:

٤٠,٠٠٠,٠٠٠ (الف)

٦٠,٠٠٠,٠٠٠ (

۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰ (۷)

180,000,000 (5

۹- خرید نسیه پک دارایی پاکت افزایش می شود.

الف) حسایهای در یافتنی

ب) موجودی نقد

ج) سرمایہ مالک

د) حسابهای پرداختنی

۱- خرید نقدی یک خودرو باعث کاهش می شود.

الف) موجودی نقد

ب) سرمایہ مالک

ج) حسابهای پرداختنی

د) حسابهای دریافتی

تمرينها

۱- در هر یک از حالات زیر پکی، از اجزای معادله حسابداری از قلم افتاده است، آن را محاسبه نمایید.

$$\text{سے مایہ} \quad \text{بدھیا} \quad = \quad \text{دار اسها}$$

الفـ = ٢١,٠٠٠,٠٠٠ . ٣,٢٠٠,٠٠٠

三 ۳۰۰۰۰۰۰۰۰

Y

- 6 -

۲- در هریک از موارد زیر یکی از اجزای معادله حسابداری مجھول است. آن را مشخص کنید.

- الف - در یک آموزشگاه خیاطی دارایها ۱۰۲۰۰,۰۰۰ ریال و سرمایه مالک ۲۰۰,۰۰۰ ریال است.
- ب - بدھیهای یک خشکشوی ۷۵,۰۰۰ ریال و سرمایه مالک آن ۳,۲۰۰,۰۰۰ ریال است.
- ج - دارایهای یک سینما ۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و بدھیهای آن ۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال است.
- د - دارایهای یک آموزشگاه رانندگی ۷۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و سرمایه مالک آن ۷۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال است.
- ۳- باشگاه ورزشی مهران فعالیتهای زیر را طی مهرماه انجام داده است. اثر هریک از این فعالیتها بر اجزای معادله حسابداری باشگاه را در جدول زیر مشخص کنید. برای افزایش علامت (+) و برای کاهش علامت (-) و برای بدون تغییر علامت (=) بگذارید.

شرح	دارایها	=	بدھیهای	سرمایه
سرمایه‌گذاری اولیه صاحب باشگاه خرید نقدی یک دستگاه آپارتمان دریافت وام از بانک خرید نسبی تجهیزات ورزشی پرداخت پول طلبکاران کسب مجوز فعالیت از اداره تربیت بدنی

۴- تأثیر برخی رویدادهای مالی بر اجزای معادله حسابداری مؤسسه خدمات ساختمانی امید به شرح زیر می‌باشد.
برای هر رویداد مالی شرح مناسبی بیان کنید.

رویداد مالی	شرح رویداد مالی	موجودی نقد	حسابهای دریافتی	تجهیزات ساختمانی	حسابهای پرداختی	وام پرداختی	بدھیهای	+ سرمایه
الف	واریز مبلغ ۸,۵۰۰,۰۰۰ ریال بابت سرمایه مالک	۸,۵۰۰,۰۰۰	۸,۵۰۰,۰۰۰
ب	به حساب بانک
ج	
د	
هـ	
و	
ز	
ح	
جمع		۱۵,۰۰۰,۰۰۰	۵,۰۰۰,۰۰۰	۹۵,۰۰۰,۰۰۰	۳۰,۰۰۰,۰۰۰	—	۸۵,۰۰۰,۰۰۰	۸۵,۰۰۰,۰۰۰

۵- در زیر تأثیر رویدادهای مالی مختلف بر معادله حسابداری ذکر شده است. برای هر یک، رویداد مالی مناسبی بیان نماید.

الف - افزایش یک دارایی و افزایش سرمایه مالک

ب - افزایش یک دارایی و افزایش یک بدھی

ج - افزایش یک دارایی و کاهش یک دارایی

د - کاهش یک دارایی و کاهش یک بدھی

۶- خانم امینی در اول مردادماه ۱۳۷۳ آموزشگاه زبان امین را تأسیس کرد. طی مردادماه ۱۳۷۳ فعالیتهاي زیر در اين آموزشگاه انجام شده است. مشخص کنيد اين رویدادها چه تأثیری بر داراييهای آموزشگاه زبان امین دارد.

الف - کسب مجوز تأسیس آموزشگاه زبان امین

ب - افتتاح حساب بانکی و واریز سرمایه به این حساب

ج - خرید یک دستگاه آپارتمان به طور نسیه

د - خرید نقدی اثاثه و تجهیزات آموزشی

ه - پرداخت بهای آپارتمان خریداری شده

و - دریافت وام قرض الحسن

ز - استخدام ۳ مدرس زبان انگلیسی

ح - خرید مقداری گچ و تخنه پاک کن بطور نقد

ط - باز پرداخت قسمتی از وام قرض الحسن

۷- داراييهای بدھیهای آموزشگاه رانندگی مهربان در تاریخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۸ به شرح زیر است : (ارقام به ریال)

موجودی نقد	۵۵۰,۰۰۰
------------	---------

حسابهای دریافتی	۲۵۰,۰۰۰
-----------------	---------

ملزومات	۱۱۰,۰۰۰
---------	---------

اثاثه	۷,۵۰۰,۰۰۰
-------	-----------

وسایط نقلیه	۲۱,۵۴۰,۰۰۰
-------------	------------

حسابهای پرداختی	۲۴۵,۰۰۰
-----------------	---------

وام پرداختی	۹,۰۰۰,۰۰۰
-------------	-----------

سرمایه آقای مهربان	؟
--------------------	---

براساس اطلاعات بالا :

معادله حسابداری آموزشگاه را به صورت تفصیلی نشان دهید.

۸- آقای شیدا کمک حسابدار مؤسسه آموزشی نوید ترازنامه این مؤسسه را در تاریخ ۱۳۷۶/۶/۳۱ تهیه کرده است. همانطورکه مشاهده می شود آقای شیدا در تهیه ترازنامه مرتکب چند اشتباه شده است. این اشتباهات را تعیین کرده، سپس ترازنامه صحیح مؤسسه آموزشی نوید را تنظیم نماید.

ترازنامه

۲۷۵,۰۰۰ <hr style="border-top: 1px solid black; margin-bottom: 5px;"/> ۲۷۵,۰۰۰	سرمایه آفای نوید حسابهای دریافتی	۲,۵۰۰,۰۰۰ ۴۲۰,۰۰۰ ۳۱,۰۰۰,۰۰۰ ۲۱۲,۰۰۰ ۱۱,۵۰۰,۰۰۰ ۱۲,۵۲۲,۰۰۰	موجودی نقد حسابهای پرداختنی آپارتمان ملزومات زمین جمع
---	---	---	--

۹- اقلام مختلف داراییها ، بدھیها و سرمایه مؤسسه مسافرتی جوان در تاریخ ۲۰ آذرماه ۱۳۷۲ به شرح زیر می باشد. با استفاده از اطلاعات زیر ترازنامه مؤسسه مسافرتی جوان را تنظیم نمایید (ارقام به ریال).

۳,۲۵۰,۰۰۰ ۴۱۱,۰۰۰ ۳۷,۵۰۰,۰۰۰ ? ۳,۰۰۰,۰۰۰ ۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ۷۵,۰۰۰,۰۰۰ ۲,۲۰۰,۰۰۰ ۴۵,۰۰۰,۰۰۰	حسابهای دریافتی موجودی نقد وام پرداختنی سرمایه حسابهای پرداختنی اثاثه ساختمان ملزومات زمین	
---	---	--

۱۰- اطلاعات زیر مربوط به آموزشگاه نقاشی الوان است. با استفاده از این اطلاعات مبلغ نقد و بانک، سرمایه و جمع بدھیهای آموزشگاه را تعیین کنید. مبلغ سرمایه سه برابر موجودی نقد است (ارقام به ریال).

؟ ؟ ۲۰۰,۰۰۰ ۴۰,۰۰۰,۰۰۰ ۷۰,۰۰۰,۰۰۰ ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ۵,۰۰۰,۰۰۰ ۲,۵۰۰,۰۰۰ ۳,۰۲۰,۰۰۰	موجودی نقد سرمایه حسابهای پرداختنی زمین ساختمان اثاثه ملزومات وام پرداختنی حسابهای دریافتی	
---	---	--

۱- خانم دانا در اوّل دیماه ۱۳۷۷ مؤسسه فیلمبرداری ایران را تأسیس نمود و در نیمه اوّل دیماه فعالیتهايی در زمينه سرمایه‌گذاری و خرید دارایی برای مؤسسه انجام داد. ترازنامه مؤسسه فیلمبرداری ایران در تاریخ ۱۵/۱۰/۱۳۷۷ به شرح زیر می‌باشد.

مؤسسه فیلمبرداری ایران
ترازنامه
به تاریخ ۱۵/۱۰/۱۳۷۷ (ارقام به ریال)

بدهیها	دارایها
۲۷۵,۰۰۰ حسابهای پرداختنی	۹۷۵,۰۰۰ موجودی نقد
۹,۹۰۰,۰۰۰ وام پرداختنی	۱,۲۰۰,۰۰۰ حسابهای دریافتی
۱۰,۱۷۵,۰۰۰ جمع بدهیها	۲۰,۰۰۰,۰۰۰ اثانه
سرمایه	۲۵,۰۰۰,۰۰۰ آپارتمان
۳۷,۰۰۰,۰۰۰ سرمایه خانم دانا	
۴۷,۱۷۵,۰۰۰	جمع دارایها
جمع بدهیها و سرمایه	۴۷,۱۷۵,۰۰۰

در نیمه دوم دیماه ۱۳۷۷ فعالیتهای زیر انجام شده است :

۱۸ دی پرداخت ۱۷۲,۰۰۰ ریال به طلبکاران مؤسسه.

۱۹ دی خرید ۲۱۵,۰۰۰ ریال ملزومات به طور نسیه.

۲۵ دی واریز ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال به حساب بانکی مؤسسه توسط بدھکاران.

۲۵ دی خرید ۸,۰۰۰,۰۰۰ ریال دوربین فیلمبرداری و تجهیزات مربوط به طور نسیه.

۲۷ دی دریافت وام قرض الحسن به مبلغ ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و واریز آن به حساب بانکی مؤسسه.

۲۸ دی صدور چک ۵۲۱۲۰۱ مورخ ۲۸/۱۰/۱۳۷۷ به مبلغ ۷۰,۰۰۰ ریال و تسليم آن به فروشنده.

دوربین خریداری شده در تاریخ ۲۵/۱۰/۱۳۷۷.

۲۹ دی استخدام یک فیلمبردار حرفه‌ای و یک کمک فیلمبردار.

۳۰ دی خرید ۷۵,۰۰۰ ریال ملزومات فیلمبرداری و پرداخت بهای آن طی چک شماره ۵۲۱۲۰۲ مورخ

۱۳۷۷/۱۰/۳۰

اثر هریک از فعالیتهای فوق را بر معادله حسابداری در جدول صفحه بعد نشان دهید.

مؤسسه فیلمبرداری ایران
 آثار رویدادهای مالی بر معادله حسابداری
 از ۱۳۷۷/۱۰/۳۰ تا ۱۳۷۷/۱۰/۱۶

(ارقام به هزار ریال)

سرمایه	بدهیها		دارایها						تاریخ
	حسابهای پرداختنی	وام پرداختنی	آپارتمان	اثاثه	ملزومات	حسابهای دریافتی	موجودی نقد	شرح رویداد	
سرمایه خانم دانا			۲۵,۰۰۰	۲۰,۰۰۰		۱,۲۰۰	۹۷۵		۱۳۷۷/۱۰/۱۵
۳۷,۰۰۰	۹,۹۰۰	۲۷۵							

- ۲ - براساس اطلاعات مسئله ۱، ترازنامه مؤسسه فیلمبرداری ایران را به تاریخ ۱۳۷۷/۱۰/۳۰ تهیه کنید.
 ۳ - باشگاه ورزشی نشاط در اول تیرماه سال ۱۳۷۵ تأسیس شد، اطلاعات زیر از اجزای معادله حسابداری در تاریخ‌های مختلف نشان داده شده است.
- مطلوب است: شرح هریک از رویدادهای انجام شده در تاریخ‌های مذکور.

تاریخ	مطلوب	حسابهای دریافتی	ملزومات	ساختمان	زمین	حسابهای پرداختنی	سرمایه آقای سعیدی
۱۳۷۵							
۴/۱	۷,۵۰۰,۰۰۰	۱,۴۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۲۷,۵۰۰,۰۰۰	۷۰۰,۰۰۰	۱,۲۰۰,۰۰۰	۳۷,۵۰۰,۰۰۰
۴/۲	۷,۵۰۰,۰۰۰	۹۰۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۲۷,۵۰۰,۰۰۰	۷۰۰,۰۰۰	۱,۲۰۰,۰۰۰	۳۷,۵۰۰,۰۰۰
۴/۵	۷,۵۰۰,۰۰۰	۱,۰۱۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۲۷,۵۰۰,۰۰۰	۸۱۰,۰۰۰	۱,۲۰۰,۰۰۰	۳۷,۵۰۰,۰۰۰
۴/۹	۷,۵۰۰,۰۰۰	۱,۰۱۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۲۷,۵۰۰,۰۰۰	۸۱۰,۰۰۰	-	۳۷,۵۰۰,۰۰۰
۴/۱۲	۷,۳۰۰,۰۰۰	۱۱۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۲۷,۵۰۰,۰۰۰	۸۱۰,۰۰۰	-	۳۷,۵۰۰,۰۰۰
۴/۱۵	۷,۳۰۰,۰۰۰	۱۱۰,۰۰۰	-	۲۷,۵۰۰,۰۰۰	۸۱۰,۰۰۰	۲,۰۰۰,۰۰۰	۳۷,۵۰۰,۰۰۰
۴/۱۶	۸,۶۰۰,۰۰۰	۱۱۰,۰۰۰	-	۲۷,۵۰۰,۰۰۰	۸۱۰,۰۰۰	۷۰۰,۰۰۰	۳۷,۵۰۰,۰۰۰
۴/۲۱	۸,۶۰۰,۰۰۰	۱۲,۱۱۰,۰۰۰	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۲۷,۵۰۰,۰۰۰	۸۱۰,۰۰۰	۷۰۰,۰۰۰	۳۷,۵۰۰,۰۰۰
۴/۲۹	۲,۶۰۰,۰۰۰	۶,۱۱۰,۰۰۰	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۲۷,۵۰۰,۰۰۰	۸۱۰,۰۰۰	۷۰۰,۰۰۰	۳۷,۵۰۰,۰۰۰
۴/۳۱	۲,۰۰۰,۰۰۰	۶,۰۵۱۰,۰۰۰	۱۲,۰۰۰,۰۰۰	۲۷,۵۰۰,۰۰۰	۱,۸۱۰,۰۰۰	۷۰۰,۰۰۰	۳۷,۵۰۰,۰۰۰

۴- با استفاده از اطلاعات مسئله ۳ ترازنامه باشگاه ورزشی نشاط را در هر یک از تاریخ‌های یادشده تهیه نماید.

۵- در ترازنامه زیر در مبلغ مناسب قرار دهید.

کلینیک دندانپزشکی ایران

تازه نامه

(ارقام به هزار ریال)

۱۳۷۸/۹/۳۰ تاریخ به

دارایها		پدھیها	
موجودی نقد		حسابهای پرداختنی	
حسابهای دریافتندی		وام پرداختنی	
ملزومات		جمع بدهیها	
اثاثه		سرمایه	
ساختمان		سرمایه دکتر ندیمی	
زمین		جمع بدهیها و سرمایه	
جمع دارایها			